

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Václava Novotného a soudců JUDr. Ludmily Valentové a JUDr. Lenky Matyášové v právní věci žalobce: **L. K.**, proti žalovanému: **Krajský úřad Jihomoravského kraje**, Žerotínovo nám. 3/5, 601 82 Brno, v řízení o kasační stížnosti podané žalovaným proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 27. 1. 2005, č. j. 57 Ca 79/2003 - 34,

t a k t o :

- I.** Rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 27. 1. 2005, č. j. 57 Ca 79/2003 - 34 **se zrušuje** v bodě **III.** a věc **se mu vrací** k dalšímu řízení.
- II.** Kasační stížnost **se** ve zbytku **zamítá**.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce se podanou žalobou domáhal zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 10. 6. 2002, č. j. OD/1016/02/Ro, jímž bylo zamítnuto jeho odvolání a potvrzeno rozhodnutí Magistrátu města Brna, odboru dopravy ze dne 18. 3. 2002, č. j. OD/57545/-01. Žalobce byl uznán vinným tím, že dne 25. 11. 2001 ve 22.40 hodin řídil osobní auto a byl kontrolován hlídkou Policie ČR pro podezření z požití alkoholu. Byl vyzván k provedení dechové zkoušky, kterou bezdůvodně odmítl, rovněž odmítl i odběr krve na zkoušku alkoholu. Svým jednáním porušil ust. 5 odst. 1 písm. l) z. č. 361/2000 Sb., zákona o provozu na pozemních komunikacích, čímž spáchal přestupek ve smyslu ust. § 30 odst. 1 písm. i) zákona ČNR č. 200/90 Sb., o přestupcích, a proto podle ust. § 30 odst. 2 citovaného zákona mu byla uložena pokuta ve výši 12 000 Kč a zákaz činnosti řízení všech motorových vozidel na dobu 16 měsíců od nabytí právní moci rozhodnutí. Dále mu byla uložena povinnost uhradit náklady řízení v částce 500 Kč do 30 dní od nabytí právní moci rozhodnutí.

Žalobou ze dne 8. 7. 2002 se stěžovatel domáhal zrušení přezkoumávaného rozhodnutí. Žalobu odůvodnil tím, že jej policie neměla důvod kontrolovat, neboť svým chováním nezavdal příčinu ke kontrole. Policie jej spatřila v noci na špatně osvětleném místě ze svého automobilu na vzdálenost min. 20 m. Z toho nelze dovodit podezření z nějakého nekalého jednání. Později jeli policisté za osobním vozem žalobce, jeho vozidlo se nechovalo nijak podezřele. Jenom skutečnost, že žalobce jel ve směru od restaurace, není důvod ke kontrole. Pokud se po té nepodrobil dechové a krevní zkoušce, nespáchal přestupek podle ust. 30 odst. 1 písm. i) z. č. 200/1990 Sb., protože policie nepostupovala v mezích zákona. Ta totiž nesmí provádět jakoukoliv kontrolu, pokud kontrolovaná osoba k ní nedá zjevný důvod. I kdyby ovšem došlo ke spáchání přestupku postih tak, jak jej provedl správní orgán, je nepřiměřeně přísný a neodpovídá kritériím daným ustanovením § 12 odst. 1 zákona č. 200/1990 Sb. V tomto případě je zákonem daný maximální postih 15 000 Kč pokuty a dva roky zákazu činnosti. Správní orgány použily sankcí při samé horní hranici sazby, tedy jakoby předtím byl již žalobce trestán, což je nepřipustné.

Soud provedl důkaz správním spisem žalovaného a zjistil, že dne 12. 12. 2001 bylo sepsáno oznámení přestupku, kterého se měl dopustit žalobce dne 25. 11. 2001 v době od 22.40 do 22.45 hodin v B. na trase ulice S. – B. 19, kdy řídil osobní motorové vozidlo značky Škoda Octavia, SPZ.... jako podezřelý, že je pod vlivem alkoholu, na výzvu zakročující hlídky policie odmítl na místě dechovou zkoušku a při následném lékařském vyšetření rovněž dechovou zkoušku a odběr krve pro zjištění ovlivnění alkoholem. Z protokolu o podání vysvětlení, sepsaného dnem 25. 11. 2001 ve 23.10 hodin vyplynulo, že žalobce byl ochoten podat vysvětlení po poradě se svým právním zástupcem dne 26. 11. 2001. Protokol o lékařském vyšetření při ovlivnění alkoholem byl sepsán dnem 25. 11. 2001 ve 23.50 hodin, přes poučení o porušení zákonem stanovené povinnosti, odmítl jmenovaný odběr krve bez uvedení konkrétního důvodu. Z protokolace Policie ČR, obvodní oddělení Brno-Komárov ze dne 25. 11. 2001 provedené s nadstrážmistrem J. S. a nadstrážmistrem S. V. bylo zjištěno, že dne 25. 11. 2001 ve 22.40 hodin projížděla hlídka po ulici S., kde si povšimla, že z baru „V“ vychází muž a žena a nasedají do osobního motorového vozidla, zn. Škoda Octavia, SPZ: ... Hlídka pojala podezření, že jedna z osob bude řídit toto vozidlo pod vlivem alkoholu. Z tohoto důvodu se rozhodla ke kontrole vozidla. Hlídce se nepodařilo uvedené vozidlo na ulici S. zastavit vzhledem k vysoké rychlosti tohoto vozidla a po odbočení do ulice B. toto nedovolovala širší vozovky a zaparkovaná vozidla. Vozidlo po té zastavilo na ulici B. 19 v protisměru jízdy. Ve stejném okamžiku hlídka zastavila služební vozidlo vedle tohoto vozidla a přistoupila k okamžité kontrole řidiče, který ještě nevystoupil z vozidla. Při vystupování řidiče z vozidla, vyzval tohoto nadstrážmistr V. k předložení dokladů potřebných k řízení osobního motorového vozidla, řidič nereagoval, ani když výzva byla opakována. Na místo toho vozidlo uzamknul, snažil se dostat do domu č. 19, kde má trvalé bydliště, v čemž mu hlídka zabránila. Hlídka řidiče znovu vyzvala k předložení potřebných dokladů, k provedení orientační dechové zkoušky na alkohol, jelikož jevil známky podnapilosti a byl z něj silně cítit alkohol, s čímž však řidič nesouhlasil, tvrdil, že žádné vozidlo neřídil, a tudíž že nemá povinnost dechovou zkoušku podstoupit. S ohledem na jeho jednání vznikla důvodná obava, že bude mařit řádné objasnění celé věci, byl proto předveden bez použití DP na OOP Brno-Komárov. Po předvedení na OOP Brno-Komárov řidič předložil občanský průkaz, byla identifikována jeho totožnost. Opětovně byl vyzván k provedení orientační dechové zkoušky na alkohol, kterou znovu odmítl.

V řízení před správním orgánem bylo jednoznačně prokázáno protiprávní jednání žalobce. Soud přisvědčil názoru žalovaného, že odmítnutím podrobit se orientační dechové zkoušce žalobce hrubým způsobem porušil povinnost řidiče uloženou ust. § 5 odst. 1 písm. f)

zákona č. 361/2000 Sb. a ust. § 6 odst. 2, 3 zákona č. 37/1989 Sb. Za neoprávněný žalobní bod považuje soud námitku žalobce spočívající v tom, že policisté neměli důvod jej kontrolovat, neboť svým chováním nezavdal příčinu ke kontrole, tato námitka je právně irelevantní, neboť se nejedná o žalobcovo oprávnění posuzovat důvodnost a potřebnost uváděné kontroly, nýbrž se jedná výlučně o jeho povinnost jako řidiče podrobit se na výzvu policisty uvedenému úkonu. Skutečnost, že dechovou zkoušku odmítl, žalobce nevyvrátil. Soud proto dospěl k závěru, že žaloba proti napadenému rozhodnutí v otázce zavinění, není důvodná. Svým jednáním naplnil žalobce skutkovou podstatu přestupku podle ust. § 30 odst. 1 písm. i) z. č. 200/1990 Sb. o přestupcích ve znění platném v době spáchání přestupku, neboť hrubým způsobem porušil povinnost řidiče stanovenou ust. § 5 odst. 1 písm. f) z. č. 361/2000 Sb. a ust. § 6 odst. 2, 3 z. č. 37/1989 Sb.

Za oprávněný žalobní bod soud považuje námitku žalobce spočívající v tom, že odvolací orgán, taktéž i správní orgán I. stupně uložily sankci nepřiměřenou kritériím ust. § 12 odst. 1 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, tj. nepřihlédly k závažnosti přestupku, zejména ke způsobu jeho spáchání a jeho následkům, k okolnostem, za nichž byl spáchán, k míře zavinění, k pohnutkám a k osobě pachatele, zda a jakým způsobem byl pro týž skutek postižen v disciplinárním řízení. Byť odmítnutí podrobit se na výzvu policisty dechové zkoušce nutno klasifikovat jako jedno z nejzávažnějších porušení povinností řidiče, soud při určení druhu a výměry sankce přihlédl ve prospěch žalobce ke způsobu spáchání přestupku a jeho následkům, neboť je zásadní rozdíl, zda se pachatel předmětného přestupku dopustí na dálnici v době dopravní špičky, kde míra ohrožení zdraví lidí nebo poškození majetku bude výrazně vyšší než na místní komunikaci v nočních hodinách bez téměř jakéhokoliv provozu, jak potvrdili i svědci a zda při jednání s policisty byl agresivní či nikoliv. Soud přihlédl k jeho dosavadní bezúhonnosti, neboť v minulosti se nedopustil žádného přestupku na úseku ochrany před alkoholismem a jinými toxikomaniemi, k přestupku došlo v pozdních večerních hodinách na méně frekventované komunikaci v blízkosti bydliště žalobce, proto ve smyslu ust. § 78 odst. 2 z. č. 150/2002 Sb. snížil uloženou sankci tak, že stanovil pokutu ve výši 7500 Kč a zákaz činnosti spočívající v zákazu řízení všech motorových vozidel na dobu 8 měsíců, neboť má za to, že takováto výše sankce dostatečně zajistí generální prevenci a individuální represivní účinek. Podle krajského soudu byl žalobce ve věci samé částečně úspěšný, a proto mu krajský soud přiznal právo na náhradu poměrné části nákladů ve výši 3000 Kč z celkové částky 4500 Kč.

Stěžovatel napadá rozsudek krajského soudu ve výroku II. a III a svoji kasační stížnost opírá o důvody uvedené v § 103 odst. 1 písm. a) a písm. d) zákona č. 150/2002 Sb. (s. ř. s.). Krajský soud v Brně při změně sankcí rozhodl v rozporu s ust. § 12 odst. 1 zákona č. 200/1990 Sb. ve znění pozdějších předpisů a v rozporu s ust. § 78 odst. 2 s. ř. s. Neodpovídá skutečnosti, že by správní orgány při ukládání sankcí nepřihlédly ke všem kritériím podle ust. § 12 odst. 1 zákona o přestupcích.

Skutečnost, jestli se řidič přestupku dopustí v době dopravní špičky na frekventované silnici dálnici, kdy míra ohrožení zdraví lidí nebo poškození majetku bude vyšší nebo v pozdních večerních hodinách na méně frekventované komunikaci na místní komunikaci bez téměř jakéhokoliv provozu, je podstatná v případě, že řidič řídí vozidlo pod vlivem alkoholu nebo ve stavu vylučujícím způsobilost, což je předstupek podle ust. § 30 odst. 1, písm. h) nebo ch) zákona o přestupcích. U přestupku podle ust. § 30 odst. 1 písm. i) cit. zákona se však řidiči neklade za vinu, že řídí vozidlo pod vlivem alkoholu nebo dokonce ve stavu vylučujícím způsobilost, ale skutečnost, že buď odmítne orientační dechovou zkoušku nebo v případě pozitivní dechové zkoušky lékařské vyšetření a odběr krve. Proto

je z hlediska společenské nebezpečnosti zcela irelevantní, zda se řidič odmítnutí dechové zkoušky nebo lékařského vyšetření a odběru krve dopustí na více či méně frekventované silnici nebo v době slabšího či hustšího provozu, protože tímto jednáním, na rozdíl od řízení vozidla po požití alkoholického nápoje, bezpečnost silničního provozu nijak neohrožuje. Dlouholetá správní praxe, kterou by měl respektovat i soud, proto trestá přestupky podle ust. § 30 odst.1 písm. i) minimálně stejně přísně jako přestupky podle ust. § 30 odst.1 písm. ch) zákona o přestupcích. Pokud pachatel svým odmítnutím dechové zkoušky nebo lékařského vyšetření a odběru krve znemožní zjištění hladiny alkoholu v krvi, nelze jej stíhat pro přestupek podle ust. § 30 odst. 1 písm. h), tj. pouze řízení po požití alkoholického nápoje nebo v takové době, kdy by mohl být pod jeho vlivem- zpravidla do 1,00 g/kg alkoholu v krvi (pokuta do 10 000 Kč a zákaz činnosti do 12 měsíců) nebo za přestupek podle ust. § 30 odst.1, písm. ch) - řízení vozidla ve stavu vylučujícím způsobilost (zpravidla nad 1,00 g/kg alkoholu v krvi, pokuta do 15 000 Kč a zákaz činnosti do 12 měsíců).

Ve veřejnosti se šíří názor, že pokud řidič odmítne dechovou zkoušku či odběr krve, správní orgány jej nemohou postihnout za řízení pod vlivem alkoholu, a že tedy nemohou být postiženi vůbec. Pokud by řidiči nebyli za přestupek podle ust. § 30 odst. 1 písm. i) zákona o přestupcích postihováni stejně nebo přísněji než za přestupek podle ust. § 30 odst. 1 písm. ch), vedlo by to k tomu, že řidiči podezřelí z řízení pod vlivem alkoholu, by dechovou zkoušku nebo odběr krve odmítali, protože by to pro ně bylo výhodnější. Správní praxe z důvodu generální prevence trestá přestupky podle ust. § 30 odst. 1 písm. i) minimálně stejně přísně jako závažnější přestupek podle ust. § 30 odst.1 písm. ch) zákona o přestupcích. Za přestupek podle ust. § 30 odst. 1 písm. i) se ve správní praxi běžně ukládá zákaz činnosti řízení všech motorových vozidel od 12 měsíců výše, právě proto, aby pro řidiče nebylo výhodné dechovou zkoušku či odběr krve odmítat. Vzhledem k výše uvedenému rozhodně nelze délku zákazu činnosti 16 měsíců a pokutu 12 000 Kč uloženou žalobci, i s přihlédnutím k jeho dosavadní bezúhonnosti, považovat za uloženou v rozporu s ust. § 12 odst. 1. Sankce uložené správními orgány nebyly uloženy ve zjevně nepřiměřené výši, ale ve spodní polovině zákonného rozpětí, a proto soud nebyl oprávněn sankce snížit podle ust. § 78 odst. 2 s. ř. s. V žádném případě však ve správní praxi není možné, aby za přestupek podle ust. § 30 odst. 1 písm. i) byl uložen zákaz činnosti méně než 12 měsíců. Krajský soud však napadeným rozsudkem snížil pokutu na 7500 Kč a zákaz činnosti na 8 měsíců, tedy na úroveň méně závažného přestupku podle ust. § 30 odst. 1 písm. h) cit. zákona. Tím jednal v rozporu s dlouholetou správní praxí a narušil soustavné úsilí správních orgánů o generální prevenci. Důvod, který použil soud pro snížení sankcí, že žalobce řídil na méně frekventované komunikaci, nelze akceptovat ani z hlediska věcné správnosti. Ulice S. není místní komunikací, ale silnicí II. tř., tedy pozemní komunikací z hlediska provozu dopravy významnější než místní komunikace. Nesprávně vyhodnotil i hledisko způsobu spáchání přestupku; žalobce se sice nechoval při kontrole policistů agresivně, ale měl snahu se kontrole vyhnout, tvrdil, že jej policisté nemohou kontrolovat, protože je chodec, a snažil se uniknout do svého domu, čemuž byli policisté nuceni zabránit. Proto jej policisté předvedli k podání vysvětlení na OOP Brno-Komárov. Způsob spáchání přestupku tedy svědčí naopak spíše v neprospěch žalobce. V tomto případě tedy nebyl dán žádný důvod pro snížení sankcí.

Stěžovatel napadá rozsudek soudu také ve výroku III. o nákladech řízení z důvodů nepřezkoumatelnosti, což je důvod pro podání kasační stížnosti podle ust. 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. Soud v napadeném rozsudku nijak neodůvodnil, proč přiznal žalobci náhradu nákladů řízení právě 3000 Kč, když náklady řízení činily celkem 4500 Kč. Obecný odkaz na ust. § 60 odst. 1 s. ř. s. nelze považovat za přesvědčivé odůvodnění konkrétního rozhodnutí

o nákladech řízení. Proto navrhuje, aby Nejvyšší správní soud rozsudek krajského soudu ve výroku II. a III. zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

V souladu s ust. § 109 odst. 3 s. ř. s. je Nejvyšší správní soud vázán důvody kasační stížnosti; to neplatí, bylo-li řízení před soudem zmatečné /ust. § 103 odst. 1 písm. c) cit. zák./ nebo bylo zatíženo vadou, která mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé, anebo je-li napadené rozhodnutí nepřezkoumatelné /ust. § 103 odst. 1 písm. d) cit. zák./, jakož i v případech, kdy je rozhodnutí správního orgánu nicotné. Ke skutečnostem, které stěžovatel uplatní poté, kdy bylo vydáno napadené rozhodnutí, Nejvyšší správní soud v souladu s ustanovením § 109 odst. 4 s. ř. s. nepřihlédne. Skutkovým základem pro rozhodnutí kasačního soudu se tedy mohou stát pouze skutečnosti a důkazy, které byly uplatněny před soudem, který vydal napadené rozhodnutí.

Nejvyšší správní soud přezkoumal kasační stížností napadené rozhodnutí Krajského soudu v Brně v mezích důvodů uplatněných ve smyslu ust. § 103 odst. 1 písm. a) a d) s. ř. s. a dospěl k závěru, že kasační stížnost je zčásti důvodná.

Tvrzenou nezákonnost podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. spatřuje stěžovatel v nesprávném posouzení právních otázek soudem v předcházejícím řízení, když zpochybňuje oprávněnost použití moderačního oprávnění krajským soudem.

Předmětné ustanovení soudního řádu správního se týká nesprávného právního posouzení věci soudem v předcházejícím řízení spočívající buď v tom, že na správně zjištěný skutkový stav je aplikována nesprávná právní věta nebo je sice aplikována správná právní věta, ale tato je nesprávně vyložena. Vztah mezi skutkovým zjištěním a právním posouzením lze charakterizovat tak, že jde o aplikaci právní normy na konkrétní případ nebo situaci.

Důvod pro podání kasační stížnosti podle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., totiž nepřezkoumatelnost, spočívá v nesrozumitelnosti nebo nedostatku důvodů rozhodnutí, popřípadě v jiné vadě řízení před soudem, mohla-li mít taková vada za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé. Tu stěžovatel spatřuje v chybějícím odůvodnění výroku o nákladech řízení před soudem.

Krajský soud byl při posuzování zákonnosti rozhodnutí žalovaného správního orgánu vázán v souladu s ustanovením § 75 odst. 2 s. ř. s. rozsahem a důvody opravného prostředku, které žalobce uvedl, přičemž vychází ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu.

Na úvod soud poznamenává, že stěžovatel je řádně zastoupen svým zaměstnancem, který má právnické vzdělání, jak to požaduje ust. § 105 odst. 2 s. ř. s.; právnické vzdělání osoby stěžovatele zastupující bylo náležitým způsobem dokladováno. V tomto ohledu tedy námitka žalobce není důvodná.

V dané věci není rozporován skutkový děj, jak byl popsán v rozsudku krajského soudu. Co je napadáno, je způsob užití moderačního oprávnění soudu a výrok rozdělující náklady řízení.

Podle ust. § 30 odst. 1 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích ve znění platném ke dni vydání správního rozhodnutí přestupku se dopustí ten, kdo podle písm. g) požije alkoholický nápoj nebo užije jinou návykovou látku, ačkoliv ví, že bude vykonávat zaměstnání nebo jinou

činnost, při níž by mohl ohrozit zdraví lidí nebo poškodit majetek. Podle písm. h) po požití alkoholického nápoje nebo užití jiné návykové látky vykonává činnost uvedenou v písmenu g), podle písm. ch) ve stavu vylučujícím způsobilost, který si přivodil požitím alkoholického nápoje nebo užitím jiné návykové látky, vykonává činnost uvedenou v písmenu g) a konečně podle písm. i) při výkonu činnosti, při níž by mohl ohrozit život nebo zdraví lidí nebo poškodit majetek, odmítne podrobit se dechové zkoušce nebo, byla-li dechová zkouška pozitivní, se odmítne podrobit lékařskému vyšetření ke zjištění, zda není ovlivněn alkoholem nebo jinou návykovou látkou, ač to nebylo spojeno s nebezpečím pro jeho zdraví.

Za přestupek podle odstavce 1 písm. g) lze uložit pokutu do 5000 Kč a zákaz činnosti do šesti měsíců, za přestupek podle h) pokutu do 10 000 Kč a zákaz činnosti do jednoho roku, za přestupek podle písm. ch) a i) pokutu do 15 000 Kč a zákaz činnosti do dvou let.

Podle ust. § 5 odst. 1 písm. f) zákona č. 361/2000 Sb., o silničním provozu řidič je kromě povinností uvedených v 4 dále povinen podrobit se na výzvu policisty dechové zkoušce a v případě pozitivního zjištění i lékařskému vyšetření s odběrem krve nebo moči ke zjištění, není-li ovlivněn alkoholem.

Aplikované ustanovení § 30 odst. 1 písm. i) bod 2 zákona o přestupcích dopadá na případy, kdy se osoba odmítne při výkonu činnosti, při níž by mohla ohrozit život nebo zdraví lidí anebo poškodit majetek (tedy například při řízení motorového vozidla), podrobit lékařskému vyšetření ke zjištění, zda není ovlivněna alkoholem v případě, že dechová zkouška na tuto látku byla pozitivní. Za toto jednání je podle odst. 2 téhož ustanovení možno uložit pokutu do 15 000 Kč a zákaz činnosti do dvou let.

Při ukládání sankcí za přestupky se správní orgán má řídit ustanovením § 12 odst. 1 zákona o přestupcích, podle něž se při určení druhu sankce a její výměry přihlédne k závažnosti přestupku, zejména ke způsobu jeho spáchání a jeho následkům, k okolnostem, za nichž byl spáchán, k míře zavinění, k pohnutkám a k osobě pachatele, zda a jakým způsobem byl pro týž skutek postižen v disciplinárním řízení.

Soud akceptuje právní názor stěžovatele, že jednání podle § 30 odst. 1 písm. i) zákona o přestupcích je ještě závažnější a společensky nebezpečnější než jednání podle písm. h) téhož ustanovení dopadající i na řízení motorového vozidla pod vlivem alkoholu. Tato skutečnost byla ostatně zákonodárcem reflektována i ve vyšší sazbě postihu za jednání podle zmíněného písm. i). Nad tento rámec soud dodává, že přestupek podle písm. i) citovaného ustanovení je z hlediska výše sankce postaven naroveň přestupku podle písm. ch), podle něhož se přestupku dopustí ten, kdo ve stavu vylučujícím způsobilost, který si přivodil požitím alkoholického nápoje nebo užitím jiné návykové látky, vykonává činnost uvedenou v písm. g). Je tak zřejmé, že zákonodárce vycházel z důvodného předpokladu, že u osob, které se odmítají podrobit lékařskému vyšetření podle ustanovení § 30 odst. 1 písm. i) zákona o přestupcích je s největší pravděpodobností splněna skutková podstata podle písmene h) nebo ch) citovaného zákona a zároveň se tyto osoby dopouštějí procesně závažného jednání, když svým neodůvodněným odmítnutím podrobit se příslušnému vyšetření zabraňují správnímu orgánu, aby spáchání přestupku podle písmene h) nebo ch) postavil důkazně na jisto.

Pokud jde o výši ukládané sankce, soudy již opakovaně judikovaly, že stanovení výše pokuty za správní delikt je výsledkem správního uvážení, které je soudem přezkoumatelné, a to v tom rozsahu, zda nevybočilo z mezí a hledisek stanovených zákonem. Přitom

nepostačuje, že stanovená výše sankce je v rozpětí, které zákon připouští, ale rozhodnutí musí být přezkoumatelné i se zřetelem k tomu, zda a jak byla vzata v úvahu hlediska v zákoně stanovená.

Je naprosto nepochybné, že existuje zásadní rozdíl mezi obsahem ust. § 30 odst. 1 písm. i) a písm. g), h), ch), a tudíž nelze vzájemně směšovat důvody pro snížení uložené sankce. Na druhé straně rozhodně nelze hovořit o sankci uložené ve spodní polovině zákonného rozpětí (s. 4 kasační stížnosti), jestliže zákon hovoří o pokutě do výše 15 000 Kč a zákazu činnosti do dvou let a přitom správní orgán uložil pokutu ve výši 12 000 Kč a zákaz činnosti řízení všech motorových vozidel na dobu 16-ti měsíců od nabytí právní moci rozhodnutí. Krajský soud užil moderačního práva, které mu poskytuje ust. § 78 odst. 2 s. ř. s. Podle něj rozhoduje-li soud o žalobě proti rozhodnutí, jímž správní orgán uložil sankci za správní delikt, může, nejsou-li důvody pro zrušení rozhodnutí podle odst. 1, ale sankce byla uložena ve zjevně nepřiměřené výši, upustit od ní nebo jí snížit v mezích zákonem dovolených, lze-li takové rozhodnutí učinit na základě skutkového stavu, z něhož vyšel správní orgán a který soud případně vlastním dokazováním v nikoli zásadních směrech doplnil. V daném případě nelze upřít krajskému soudu použití tohoto oprávnění; rozhodnutí správního orgánu o uložení sankce není v prvním stupni odůvodněno vůbec, resp. způsobem, který by nasvědčoval použití mírnější sankce, když se doslova uvádí, že „bylo přihlédnuto k tomu, že za obdobné jednání nebyl dosud žalobce projednáván“. Ve druhém stupni se stěžovatel dovolává principu generální prevence. To je sice správná úvaha, avšak každý trest musí také splňovat požadavky na přísnou individualizaci, správní sankci nevyjímaje. Institut přitěžujících i polehčujících okolností je jedním z prostředků individualizace trestu a jako takový tedy umožňuje soudci přihlédnout ke konkrétním okolnostem provázejícím spáchání přestupku. Při ukládání sankce je třeba dbát její přiměřenosti i z hlediska jejího účelu. Nelze se však ztotožnit s obecným tvrzením uvedeným v kasační stížnosti, že v takovýchto případech může účel generální prevence splnit toliko sankce při horní hranici zákonné sazby. Takovýto přístup by znamenal rezignaci na zásadu individualizace sankce, nehledě na to, že by pomíjel specifika každého jednotlivého případu. Pro správné a spravedlivé ukládání sankce je významné dodržování principu zákonnosti trestání a principu individualizace sankce. Zásada zákonnosti trestání spočívá v tom, že soud se musí důsledně řídit pravidly pro ukládání sankcí, která jsou obsažena v obecné i zvláštní části přestupkového zákona. Zásada individualizace sankce vyjadřuje, že druh, kombinace a intenzita sankcí musí být v konkrétním případě stanoveny tak, aby odpovídaly všem okolnostem a zvláštnostem případu.

Krajský soud se touto zásadou řídil, když zmínil uloženou sankci. I když nesprávně argumentoval typem vozovky a noční dobou provozu, správně se dovolal dosavadní bezúhonnosti žalobce na úseku ochrany před alkoholismem. Tento důvod považuje soud za dostačující a pro uplatnění moderačního oprávnění za rozhodující, neboť plně odpovídá shora uvedené zásadě individualizace sankce, kterou nelze upřednostnit před požadavkem generální prevence. V opačném případě by totiž nemělo vůbec smysl, aby zákonodárce stanovil rozpětí sankce, v němž se lze pohybovat. Nelze rezignovat na skutečnost, že se žalobce takového jednání dopustil poprvé, když výši sankce, která je v polovině zákonného rozpětí, rozhodně nelze považovat za nedostatečnou. Nelze také argumentovat letitou praxí správních orgánů s cílem eliminovat zákonem dané právo soudu sankci zmírnit.

Nejvyšší správní soud se však neztotožňuje s pohledem krajského soudu na rozdělení nákladů řízení. Žalobci byla prokázána vina a byla mu uložena sankce. Skutečnost, že ta byla posléze soudem snížena, však nezakládá důvod pro rozdělení nákladů řízení jak učinil krajský

soud. Pokud vůbec lze o úspěchu žalobce hovořit, když došlo k využití moderačního práva soudem, podle povinnosti uložené správnímu orgánu soudem by tento byl totiž povinen uhradit žalobci na nákladech řízení více, než odpovídá zásadě stanovené v § 60 odst. 1 s. ř. s. věta druhá.

Z uvedeného důvodu Nejvyšší správní soud zrušil rozsudek krajského soudu ve výroku III stran nákladů řízení, v části II kasační stížnosti nevyhověl a v této části ji podle ust. § 110 odst. 1 s. ř. s. jako nedůvodnou zamítl.

Náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodne Krajský soud v Brně v novém rozhodnutí (§ 110 odst. 2 s. ř. s.).

P o u ě n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3, § 120 s. ř. s.).

V Brně dne 21. dubna 2006

JUDr. Václav Novotný
předseda senátu